

РУСКИТЕ ДУХОВНИЦИ В БЪЛГАРИЯ

н.с. Даниела Атанасова, Централна библиотека на БАН, E-mail: refer3@cl.bas.bg

Руските православни духовници навлизат в България след Освобождението през 1878 г. Присъствието им става значимо с прииждането на бялата руска емиграция в България след 1919 г. и с благосклонната подкрепа на Българската православна църква. Влиятелният Софийски митрополит Стефан (бъдещ Екзарх) е назначен за национален комисар, а по-късно и Председател на Комитета по делата на руските бежанци в България.

Огнища на руските духовници са мъжкият манастир Св. Спас в с. Черган, Ямболско (основан в 1879 г. от „белия“ генерал Скобелев), храмът-манастир Св. Николай (осветен 1902 г.) в с. Шипка, Казанлъшко, известната руска църква Св. Николай Чудотворец (осветена 1914 г.) и църквата Св. Никола на ул. „Калоян“ в София.

През 1922 г. в руския мъжки манастир Св.св. Кирик и Юлита до Асеновград се открива единственото в Европа руско богословско-пастирско училище, където се подготвят

свещенослужители, както за Руската православна църква зад граница, така и за нашата църква. На руските монаси се предоставя Кокалянският манастир Св. Архангел Михаил и древно-византийския храм Св. Атанасий Велики във Варна.

В девическия Петропавловския манастир край Лясковец е настанена руската женска обител „Св. Ефросина“ — член на организацията „Российское общество белого креста“.

През 1946 г. се основава руски женски манастир Покров на Пресвета Богородица в с. Княжево, Софийско, който сега е единствената старостилна обител в страната. Руски монахини от Югославия са приютени в манастира Св. Петка-Параскева до с. Клисура, Софийско в периода 1954 — 1980 г.

Алманахът „Русские в Болгарии“, Пловдив, 2010. 430 с. <http://rusmir.cl.bas.bg> за първи път дава био-библиографска информация за много от най-видните руски църковни деятели в България. Сред тях за професорите Н. Н. Глубоковски, М. Е. Поснов, Г. В. Флоровский, Г. И. Шавелски, Архиепископите Серафим (Соболев) и Дамян (Говоров), архимандритите Пантелеймон (Старицки) и Сергей (Соболев), протоиереите княз А. А. Ливен, Н. В. Владимирски, Г. С. Голубцов, В. А. Флоровски, В. Д. Шпиллер; игуменките Серафима (матушка княгиня О. А. Ливен) и Диодора (Докторова). Професор Глубоковски е учен от световно значение и основоположник на богословското образование в България (с над 50 научни труда). Владиката Серафим Софийски Чудотворец е изключителен проповедник и благовестител, който през 2002 г. е прославен за светец от Българската Старостилна църква. Предстои неговото канонизиране от Руската и Българската патриаршия.

Над 100 руски свещеници и дякони са служили в различни епархии в страната, и то в отдалечени места, непривлекателни за българското духовенство. Много от тях (като отец Н. Л. Сомохин, служил в с.

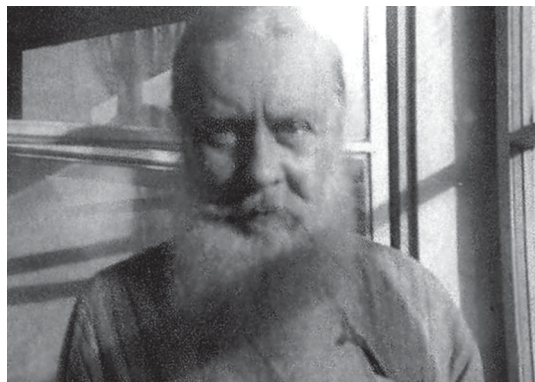
проф.Н. Н. Глубоковски

*Архиепископ
Серафим (Соболев)*

Пишигово, Пазарджишко) са бивши офицери и високообразовани хора, за които миряните си спомнят с най-добри чувства.

В резултат от плодотворната дейност на руските свещеници в България – според думите на архиепископ Серафим Соболев „Вот и попали мы в хорошую сторонку” – е останало значително културно и материално наследство, което следва да бъде издирено, описано, обработено, съхранено и представено в дигитален вид.

княз Андрей Ливен